RR Regeringsrätten
RÄTTSFALL

Reparation eller grundförbättring?

A. Besvär av godsägaren W. angående inkomsttaxering år 1950. Av ett av W. med 5.372 kr yrkat avdrag för repationskostnader, avseende bland annat uppförande av nya skorstensstockar i åbyggnader på W:s jordbruksfastighet, ansåg PN ett belopp av 2.500 kr kr vara att hänföra till kostnader för grundförbättring. De gamla skorstensstockarna hade utdömts vid brandsyn, då de visat sig vara dels slutbrända och dels uppförda i strid med brandlagens nya föreskrifter. TI påpekade hos KR, att de gamla skorstenarna varit av kalksten medan de nya uppförts med silikattegel. De gamla skorstenarna hade upptagit ett större utrymme, varför rivningen medfört att stora hål uppstått i golv och tak. Vidlyftiga och dyrbara byggnadsarbeten måste därför vidtagas för att få fastigheten återställd i användbart skick. Genom bortrivningen kunde även vinnas en viss utökning av rumsutrymmet i fastigheten. W. framhöll bl. a., att sakkunniga byggmästare försäkrat, att en ommurning av den slutbrända kalkstensskorstenen skulle ställt sig avsevärt kostsammare än den murning som nu ägt rum med silikattegel. W. åberopade även intyg av brandschefen härom. KR: ej ändring. RR förklarade W. med hänsyn till upplysta omständigheter berättigad till avdrag för reparationskostnader med det yrkade beloppet 5.372 kr. (RR:s utslag den 5/2 1954.)

B. Besvär av elektrikern B. angående inkomsttaxering år 1949. — B. hade rustat upp en ladugård, som han övertagit i bristfälligt skick, genom att ersätta golv, väggar och inredning av trä med nya konstruktioner av lättbetong. B. yrkade avdrag för reparationerna med 5.043 kr. RR medgav avdrag med endast 500 kr, avseende inredningsarbeten. (RR:s utslag den 9/2 1954.)

Hyresvärde å sommar- eller vinterbostad.

Besvär av disponenten A. angående inkomsttaxering år 1951. — A., som är bosatt i Stockholm, äger jordbruksfastighet i Åre socken, där A. disponerar bostad om 8 rum och kök. Byggnaden var helt renoverad och moderniserad. PN i Stockholm beräknade ett hyresvärde av 1.500 kr. Enligt länsanvisningarna för Jämtlands län hade värdet kunnat beräknas till 1.800 kr. A. yrkade nedsättning av hyresvärdet till 300 kr med hänsyn till att han och hans familj icke vistades å egendomen mer än högst 2 månader om året. KR: ej ändring.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

A. medgav ett hyresvärde av högst 600 kr. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/1 1954.)

Anm.: Jämför denna årgång sid. 93.

Avsättning till pensionsstiftelse.

Besvär av grosshandlaren Ö. angående inkomsttaxering år 1949. — Vid beräkning av sin inkomst av grosshandelsrörelse hade Ö. tillgodofört sig avdrag med 25.000 kr som debiterats vinst- och förlustkontot och krediterats "reversers pensionsstiftelse". I utgående balanskontot hade motsvarande belopp redovisats såsom skuld. Enligt ett den 20/12 1948 dagtecknat exemplar av stadgar för "Per Ö:s pensionsstiftelse" hade stiftelsen till uteslutande ändamål att bereda personer, som vore eller varit anställda i Ö:s rörelse, eller deras efterlevande familjemedlemmar pension eller understöd. — TN medgav icke det yrkade avdraget för reversskuld till pensionsstiftelsen. — Hos PN åberopade Ö. att stadgarna för pensionsstiftelsen numera ändrats så att de uppfyllde de fordringar, som enligt gängse praxis kunde uppställas av beskattningsmyndigheterna. Vidare företedde Ö. avskrift av ett av honom undertecknat, till stiftelsen ställt skuldebrev å 25.000 kr jämte årlig ränta däråt. — PN ogillade emellertid avdragsyrkandet, enär det av Ö. till pensionsstiftelsen avsatta beloppet innestode hos Ö. såsom en stiftelsens fordran och på grund härav trygghet icke kunde anses föreligga för att de avsatta medlen skulle under alla förhållanden komma till användning för sitt ändamål. — I besvär hos KR anförde Ö. bl. a. att det torde sakna stöd i gällande rätt att vägra avdrag på grund av att medlen icke kontant utbetalats. — KR: ej ändring. RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår väl, att Ö. underskrivit ett till "Per Ö:s pensionsstiftelse" ställt skuldebrev, upprättat stadgar för en dylik stiftelse samt i räkenskaperna för ifrågavarande beskattningsår upptagit ett belopp av 25.000 kr såsom skuld till stiftelsen, men enär av utredningen i målet icke framgår att stiftelsen kommit till stånd och erhållit fordran hos Ö. å omförmälda belopp, lämnar RR besvären utan bifall. (RR:s utslag den 28/1 1954.)

Facklitteratur.

Besvär av TI angående läroverksadjunkten E:s inkomsttaxering år 1950. — E., som är läroverksadjunkt vid ett högre allmänt läroverk och tjänstgör såsom vikarierande lektor med undervisning i historia och kristendom, yrkade avdrag för facklitteratur med 250 kr. E. åberopade en specifikation över inköpt historisk och teologisk litteratur till belopp överstigande det yrkade avdraget. Av specifikationen framgick att inköpen icke avsett läroböcker i egentlig mening. Såsom exempel kan nämnas: Montgomery, Industrialismens genombrott i Sverige, Gårdlund, Industrialismens samhälle, Maurois, Förenta Staternas historia, Franzén m. fl., U.S.A. i blickpunkten, Bainville, Frankrikes historia, Weibull, Händelser och utvecklingslinjer, Lönnroth, En annan uppfattning, Åberg, Religionskunskap, Lindblom, Profetismen i Israel, Hedenius, Tro och vetande o. s. v. — TN medgav avdrag med 100 kr. PN medgav 250 kr. KR: ej ändring. Hos RR framhöll TI, att den inköpta litteraturen omspände ett vidsträckt ämnesområde och vore av tämligen allmän karaktär. Den kunde icke anses nödvändig för tjänstens behöriga utövande. — E. bestred å sin sida, att ifrågavarande litteratur vore av "tämligen allmän karaktär". Varje bok berörde, helt eller delvis cen-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

trala delar av E:s ämnesområden. E. vore villig avgiva motivering för inköpet av varje särskilt arbete. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/2 1954.)

Försäljning av förlagsbevis, erhållna på grund av förut innehavda aktier. Förtäckt utdelning genom teckningsrätten till förlagsbevisen?

Besvär av direktören J. angående inkomsttaxering år 1945. — Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson utgav 1944 ett förlagslån å nominellt 25 milj. kr med 4½ % ränta. Aktieägarna hade företrädesrätt att teckna sig för lånets förlagsbevis så att för varje fullt 40-tal aktier skulle få tecknas ett förlagsbevis å 500 kr. — J., som hade 2.488 aktier i bolaget, kunde för 2.480 av dessa teckna 62 förlagsbevis. För att kunna utnyttja de 8 återstående aktierna måste J. komplettera dem med 32 teckningsrätter, vilka han inköpte för omkring 45 öre per styck eller tillhopa 14 kr 40 öre. För av J. tecknade 63 förlagsbevis à 500 kr fick han erlägga nominella värdet 31.500 kr. — Under beskattningsåret sålde J. för 27.585 kr 53 av dessa förlagsbevis. J. uppgav en realisationsvinst genom försäljningen av 131 kr enligt följande:

Försäljningssumma		27.585
Anskaffn.-värde å bevisen (53×500)		26.500
Kursvärdet å teckningsrätterna (53×40×0:45)	954	27.454
Realisationsvinst		131

J. motiverade denna beräkning enligt följande. Visserligen hade J. faktiskt icke köpt mer än 32 teckningsrätter. Men han hade, i stället för att begagna de teckningsrätter som belöpte på hans eget aktieinnehav, kunnat sälja dessa teckningsrätter skattefritt, eftersom aktierna innehafts längre tid än fem år. Därefter kunde han ha köpt 2.120 teckningsrätter i stället för de försålda. Då hade anskaffningskostnaden för förlagsbevisen tydligt framträtt. — TN godkände icke detta beräkningssätt utan beräknade realisationsvinsten sålunda:

Försäljningssumma		27.585
Anskaffningsvärde å bevisen		26.500
Faktiska kostnaden för de felande 8 teckningsrätterna (32×0:45	14:40	26.514
Realisationsvinst	kr	1.071

PN fastställde TN:s beslut. — KR förklarade J. berättigad till avdrag för värdet av 2.120 teckningsrätter med det av J. yrkade beloppet 954 kr. Då emellertid värdet av de J. på grund av eget aktieinnehav tillkommande 2.488 teckningsrätterna med hänsyn till förlagsbevisens art finge anses utgöra utdelning från bolaget och förty hänförligt till för J. skattepliktig inkomst av kapital, fann KR ej skäl att i anledning av J:s besvär göra ändring i de klandrade taxeringarna. (KR ansåg alltså att J. till beskattning bort uppgiva ytterligare 1.119:40 kr (2.488×0:45). I fråga om den senare delen av KR:s beslut var RR av annan uppfattning och yttrade, att sådana omständigheter icke visats föreligga, att värdet av de J. på grund av eget innehav av aktier i bolaget tillkommande 2.488 teckningsrätterna kunde anses utgöra utdelning från bolaget. RR biföll således J:s talan. (RR:s utslag den 25/1 1954.)

Anm.: För olika spörsmål med anknytning till detta rättsfall hänvisas till artiklar i Svensk Skattetidning 1944 s. 150, 1946 s. 186 och 435 samt 1947 s. 169. Se även RÅ 1931 ref. 37, 1946 ref. 10 och 1952 ref. 39.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

Enligt Lundevalls Skattehandbok s. 350 lärer såsom förtäckt utdelning "icke kunna betraktas ett bolags erbjudande till sina aktieägare att med företrädesrätt till pari teckna andelar i ett av bolaget på allmänna marknaden utbjudet förlagslån med en efter kapitalmarknadens anspråk på fullgod förräntning bestämd räntesats även om de tecknade förlagsbevisen omedelbart skulle betinga överkurs. Genom erbjudandet ha nämligen icke vinstmedel överförts till aktieägarna. Vinst å försäljning av dylika teckningsrätter kan därför svårligen betraktas såsom skattepliktig inkomst annorledes än såsom inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet eller — i vissa fall — inkomst av rörelse.' '

Förvärv på grund av giftorätt eller genom köp?

Besvär av TI angående grosshandlaren S:s inkomsttaxering år 1947. — PN, som ansåg att S. genom försäljning den 14/9 1946 av en fastighet, vilken S. ägde till hälften, åtnjutit realisationsvinst, taxerade S. härför. Hos KR hävdade S., att han icke bort taxeras för realisationsvinsten. Han hade nämligen förvärvat sin andel i fastigheten jämlikt arvslagens bestämmelser genom skifte i boet efter sin avlidna hustru och således icke genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, som avsåges i 35 § kommunalskattelagen. TI hemställde att S:s besvär måtte ogillas. TI anförde, att ifrågavarande fastighet icke ingått i den genom S:s hustrus död arvfallna egendomen utan förvärvats av hennes oskiftade dödsbo genom köp år 1938 omkring fyra år efter dödsfallet. Då S:s förvärv av fastigheten ej kunde antagas varit betingat av boutredningen, borde S:s fång anses icke såsom arv utan såsom det år 1938 gjorda köpet. KR undanröjde taxeringen för realisationsvinst, enär S. icke förvärvat sin andel i fastigheten genom sådant fång, att vid hans försäljning av fastighetsandelen skattepliktig realisationsvinst uppkommit för honom. — TI yrkade hos RR fastställelse av PN:s beslut. — RR ogillade emellertid TI:s talan, enär vad i målet förekommit gåve vid handen att S. genom skifte av dödsboet förvärvat sin andel i fastigheten på grund av giftorätt, samt det icke förebragts omständighet, som det oaktat kunde medföra att hans förvärv skulle anses som köp, byte eller därmed jämförligt fång. (RR:s utslag den 15/1 1954.)

Förtäckt utdelning från fastighetsförening.

Besvär av gatuinspektören E. angående inkomsttaxering år 1946. — E., som under 1942 köpt samtliga andelar i en fastighetsförening för 2.500 kr, sålde andelarna under 1945 för 29.500 kr. Enligt försäljningsavtalet skulle fastighetsföreningens balansräkning vid försäljningen per den 1/10 1945 utvisa i förhållande till balansräkningen per den 1/1 1945 för fastigheten ett 33.000 kr högre bokfört värde (mot uppskrivning av skulderna med 43.532 kr), för reservfonden ett 2.459 kr lägre belopp (varigenom reservfonden nedgick till 0 kr) och för fonderade vinstmedel ett 10.532 kr lägre belopp (varigenom dessa vinstmedel likaledes nedgick till 0 kr). PN beskattade E. för summan av beloppen 33.000 kr, 2.459 kr och 10.532 kr, tillhopa 45.991 kr, minskad med ett belopp av 3.020 kr, avseende mäklararvode m. m. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/2 1954.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

Förvärv genom köp eller arv?

Besvär av hemmansägaren L. angående inkomsttaxering år 1945. L. hade vid arvskifte efter sin avlidne fader mot vederlag övertagit boets fastighet. Vid beräkning av avdrag för värdeminskning av skog ansågs skogens ingångsvärde böra beräknas till det i taxeringsvärdet ingående skogsvärdet och icke efter det av L. utgivna vederlaget; jämför p. 4 anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen. Förvärvet betraktades alltså såsom arv och icke såsom köp. (RR:s utslag den 14/1 1954.)

Avdrag för nedsatt skatteförmåga (sockersjuk).

Besvär av banktjänstemannen O. angående inkomsttaxering år 1949. — O., som uppgav inkomst av tjänst till 1.930 kr för 4½ mån., inkomst av kapital till 1.740 kr samt förmögenhet till 34.851 kr, yrkade avdrag för nedsatt skatteförmåga med högsta möjliga belopp, enär han led av sockersjuka. O. åberopade cirkulärskrivelse till ledning för taxeringsnämnderna i Stockholm, i vilken dylikt avdrag kunde medgivas sockersjuka med 300 kr i brist på närmare utredning om de verkliga kostnaderna för sjukdomen. TI invände, att O. hade egen förmögenhet och att han bodde hos sina föräldrar. Fadern hade taxerats för en inkomst av 21.540 kr, därav 5.740 kr av kapital. Samtliga instanser vägrade avdrag. (RR:s utslag den 9/2 1954.)

Förmögenhetsbeskattning av värdepapper som pantförskrivits till säkerhet för utfäst livränta.

Besvär av fru B. angående förmögenhetstaxering år 1949. — Enligt avtal den 30/6 1931 hade fru B. jämte annan person, båda såsom delägare i ett dödsbo, överenskommit med en person H., född 1882, att denne fr. o. m. den 16/5 1931 under sin återstående livstid ägde uppbära en årlig livränta av 1.220 kr att utbetalas med 600 kr halvårsvis i efterskott. Till säkerhet för utgörandet av livräntan skulle de båda dödsbodelägarna hos bank deponera och pantförskriva vissa obligationer till sådant belopp, att avkastningen av dem försloge till livräntans utbetalande och erläggande av kostnaderna för depositionen. Vid pantsättningen skulle iakttagas sådana former, att de deponerade värdehandlingarna icke kunde tagas i anspråk för ägarnas gäld. Efter H:s frånfälle skulle de deponerade värdehandlingarna återgå till de båda dödsbodelägarna eller deras rättsinnehavare. — Vid taxeringen upptog fru B. uppburen ränta å obligationerna, 643 kr, såsom inkomst av kapital, varjämte hon tillgodoförde sig avdrag för periodiskt understöd till H. med 600 kr. TN upptog värdet av obligationerna såsom förmögenhetstillgång till 20.806 kr. Häröver klagade fru B. hos PN och hävdade, att obligationerna utgjorde sådan "förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen", och alltså icke skulle upptagas till beskattning hos henne. KR beslöt endast den ändringen att fru B. vid förmögenhetsberäkningen erhöll avdrag för det kapitaliserade värdet av livräntan med 4.980 kr. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/2 1954.)

Restavgift.

Besvär av direktören H. angående påförd restavgift. Sedan uppbördsterminen i november tilländalupit, anhöll H., som icke erlagt under terminen förfallen preliminär skatt om sådan jämkning att nå-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

gon skatt icke skulle återstå att betala för denna termin. Jämkningsyrkandet befölls. Trots detta ansågs H. skyldig att betala restavgift. (RR:s utslag den 9/12 1953.)

Skattskyldighet här i riket.

A. Besvär av TI angående kaptenen F:s inkomsttaxering år 1950. F., som varit verkställande direktör i ett luftfartsföretag (ABA) men avgått i samband med företagets sammanslagning i början av 1949 med ett nytt bolag (SILA), fick enligt beslut av styrelsen för det nya bolaget behålla sina förutvarande löneförmåner t. o. m. juni 1950 och därefter pension. F. hade under beskattningsåret varit bosatt i Frankrike. PN beskattade F. för den under 1949 bibehållna lönen, enär den ej kunde anses som *pension* av allmän eller enskild tjänst. KR undanröjde beskattningen under åberopande av 1937 års kung. om tillämpningen av det svensk-franska avtalet för undvikande av dubbelbeskattning. RR — varest TI besvärade sig — lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 21/1 1954.)

Anm.: Enligt artikel 6 av nämnda avtal beskattas inkomst av arbete endast i den stat, där verksamheten utövas, och enligt artikel 11 beskattas pension endast i den stat, där inkomsttagaren har sitt hemvist.

B. Besvär av f. d. generalmajoren F. angående inkomsttaxering år 1952. — F., som icke tålde det svenska vinterklimatet, hade sedan 1946 med sin hustru bott i Portugal på hotell i Monte Estoril. F. hade tagit ut flyttningsbetyg till utlandet, fått personkortet indraget och icke erhållit folkpension. Av tjänstepensionen överfördes 1.000 kr i månaden till Lissabon och för aktieutdelning från Sverige betalade F. kupongskatt. Av ekonomiska och andra skäl var det mera förmånligt att bo på hotell än att hyra våning och makarna F. hade sedan 1946 bebott samma rum på hotellet. I Sverige vistades F. vanligen högst 5 månader varje år under maj—oktober. F:s våning och bohag i Stockholm hade övertagits av en son, hos vilken F. bodde under en del av sin vistelse i Sverige. TI ansåg, att F. icke styrkt att han tagit fast bostad i och överflyttat sitt rätta hemvist till Portugal. PN (5 röster mot 4) beskattade F. såsom här i riket bosatt. KR: ej ändring. RR ansåg att F. icke varit här i riket bosatt och föreskrev, att F:s inkomst av tjänst jämlikt 59 § 3 mom. kommunalskattelagen, 14 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt och 77 § taxeringsförordningen skolat tagas till beskattning av den gemensamma taxeringsnämnden. (RR:s utslag den 5/3 1954.)

S. k. portföljbolag.

Besvär av Aktiebolaget Induplan angående inkomsttaxering år 1950. — PN taxerade bolaget, som enligt uppgift i avlämnad självdeklaration icke börjat någon verksamhet, för beräknad ränta efter 3 % å till aktieägare utlånat kapital, 10.000 kr, motsvarande bolagets aktiekapital (jämför RÅ 1938 ref. 7) KR: ej ändring. RR yttrade: I målet är upplyst, att bolaget bildats av en advokat utan att vara bestämt för viss verksamhet, att dess aktier innehavas av advokaten för att han skall kunna vid behov ställa ett formellt färdigbildat aktiebolag till förfogande för klient, att bolaget icke drivit inkomstgivande verksamhet, samt att bolagets enda tillgång är ett tillgodohavande hos advokaten. Enär vid nu angivna förhållanden anledning saknas att beskatta bolaget för inkomst motsvarande efterskänkt ränta å sagda tillgodohavande samt bolaget ej åtnjutit annan inkomst, finner RR skäligt att med

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

upphävande av KR :s utslag och PN :s beslut undanröja taxeringarna. (RR :s utslag den 7/1 1954.)

Aktiebolags avdrag för ränta å gäld, belöpande å aktier i annat aktiebolag.

Besvär av M. & S :s Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1948. — Vid beräkning av icke avdragsgill ränta å gäld, belöpande å bolagets innehav av aktier i andra aktiebolag (se 39 § 1 mom. kommunalskattelagen) ville bolaget taga hänsyn till endast sådana aktier som lämnat utdelning. Yrkandet har ogillats och gäldränteavdrag således vägrats även till den del gälden belöpte å aktier som icke lämnat utdelning. Jämför RÅ 1942 ref. 49. (RR :s utslag den 8/1 1954.)

Avdrag för värdeminskning av aktier och fordringar hos dotterbolag.

Besvär av Linoleum-Aktiebolaget Forshaga angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget förvärvade år 1928 samtliga aktier i Libauer Linoleum-Werke A. G. Bolaget avsåg att genom det lettiska företaget få större möjligheter att bearbeta den ryska marknaden. Vid den ryska ockupationen av de baltiska staterna beslagtogos dotterföretagets anläggningar. Efter förhandlingar erhöll Forshaga år 1947 i engångsersättning för den beslagtagna egendomen 277.086 kr. Vid 1948 års taxering yrkade bolaget avdrag för förlust å aktier och fordringar i dotterföretaget med 1.612.014 kr, därvid den erhållna ersättningen avräknats. MKPN vägrade avdraget. Enligt allmänna ombudet vore visserligen förlusten konstaterad men avdragsrätt förelåge endast i fall av s. k. vertikal integration. Dotterföretaget måste alltså vara leverantör- eller avnämarföretag eller också utföra tjänster, exempelvis transporter åt moderbolaget. Eftersom i detta fall både moderföretaget och dotterföretaget tillverkade och försålde linoleum, förelåge icke dylik vertikal integration. Bolaget framhöll å sin sida att syftet med förvärvet av dotterföretaget varit att på den utländska marknaden få avsättning för bolagets egna varor och att i övrigt åstadkomma för bolaget fördelaktigt samarbete. KR : ej ändring. RR biföll bolagets talan, enär, såvitt handlingarna utvisade, anledning ej förelåge att vägra bolaget omförmälda avdrag. (RR :s utslag den 8/1 1954.)

Anm.: Avgörande för avdragsrätten torde — förutom att förlusten är konstaterad — vara att "inre samband" föreligger mellan företagen, oavsett om detta samband är "vertikalt" eller "horisontalt". Föreligger inre samband får man efter omständigheterna i det särskilda fallet bedöma om det är fråga om kapitalförlust eller driftförlust, se p. 6 anv. till 29 § kommunalskattelagen. Jämför denna tidskrift innev. årg. s. 100.

"Koncernbidrag".

Biografaktiebolaget C. har vid inkomsttaxering år 1949 förvägrats avdrag för ett belopp av 27.000 kr, som angivits vara s. k. koncernbidrag till ett fastighetsaktiebolag. Detta sistnämnda bolag, vars aktier ägdes av biografbolaget, förvaltade två fastigheter i vilka man avsåg att så småningom inrymma biograflokal för biografbolaget. (RR :s utslag den 13/1 1954.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25